

PROSTRIEDKY EDUKÁCIE

2020

Edukačné prostriedky- všetky reality, ktoré využívame v edukačnom procese

□ **Nehmotné:**

- obsah (kurikulum štandardy i skryté kurikulum)
- zásady (didaktické a výchovné)
- metódy (vyučovacie a výchovné)
- formy (organizačné formy vyučovania a formy výchovy)

□ **Hmotné:**

- pomôcky (prirodzené, zobrazujúca a ostatné)
- technické prostriedky (audiovizuálne, výpočtová technika, technické prostriedky a stroje)
- budovy a ich vybavenie

METÓDA

etymologicky z gréckeho „METHODOS“

spôsob, cesta

vo všeobecnosti *cesta k dosiahnutia cieľa*

**KOORDINOVANÝ SYSTÉM VYUČOVACÍCH ČINNOSTÍ
PEDAGÓGA a UČEBNÝCH AKTIVÍT ŽIAKOV
ZAMERANÝ NA DOSIAHNUTIE CIEĽA**

Typy metód

VÝCHOVNÉ (pôsobiace na osobnosť), zaoberá sa nimi teória výchovy: m. presviedčania, m. sugestívna, m. osobného príkladu, m. mravného hodnotenia;

DIDAKTICKÉ (pôsobiace na rozumovú zložku)

- v pg. poznáme i VÝSKUMNÉ metódy

DIDAKTICKY ÚČINNÁ METÓDA

spĺňa kritériá:

- 1. INFORMATÍVNE NOSNÁ**
- 2. FORMATÍVNE ÚČINNÁ**
- 3. VÝCHOVNE ÚČINNÁ**
- 4. EKONOMICKÁ**
- 5. PRIRODZENÁ SVOJIM PRIEBEHOM i VÝSLEDKAMI**
- 6. VYUŽITELNÁ V PRAXI**
- 7. V SÚLADE SO SYSTÉMOM VEDY A POZNANIA**
- 8. MOTIVAČNE POSOBIVÁ**
- 9. PRIMERANÁ ŽIAKOVI**
- 10. PRIMERANÁ UČITEĽOVI**
- 11. HYGIENICKÁ**

ČLENENIE DIDAKTICKÝCH METÓD

Z hľadiska prameňov poznania a typu poznatkov

I. **SLOVNÉ** m.:

1. *monologické* (popis, vysvetľovanie, rozprávanie, prednáška).
2. **DIALOGICKÉ** (rozhovor, diskusia, dramatizácia atď.)
3. **METÓDY PRÁCE S UČEBNICOU**

II. **NÁZORNE-DEMONŠTRAČNÉ** m.:

1. pozorovanie predmetov a javov
2. demonštrácia (predmetov, modelov, pokusov, činností)
3. demonštrácia statických obrazov
4. projekcia statická a dynamická

Členenie z hľadiska prameňov poznania – pokračovanie

III. METÓDY PRAKTICKÉ

1. nácvik pohybových a pracovných zručností;
2. experimentovanie
3. pracovné činnosti (v dielňach, na školskom pozemku)
4. grafické a výtvarné zručnosti

DIDAKTICKÉ METÓDY z hľadiska aktivity a samostatnosti žiakov

(psychologický aspekt)

- I. M. SPROSTREDKOVÁVANIA POZNATKOV
- II. M. SAMOSTATNEJ PRÁCE ŽIAKOV
- III. M. BÁDANIA A VÝSKUMU

Z HĹADISKA MYŠLIENKOVÝCH OPERÁCIÍ

I. ASPEKT **LOGICKÝ**:

- POSTUP KOMPARATÍVNY
- POSTUP INDUKTÍVNY
- POSTUP DEDUKTÍVNY
- POSTUP ANALYTICKO-SYNTETICKY

II. M. **LOGICKÉHO POSTUPU UČENIA** :

- ANALÝZA postupuje od celku k častiam,
- SYNTÉZA postupuje od častí k celku,
- INDUKCIA postupuje od jednotlivých faktov k všeobecným pojmom a definíciám,
- DEDUKCIA postupuje od zákonov a poučiek k ich aplikácii na konkrétne situácie

Pokračovanie členenia metód z hľadiska použitých logických operácií

- **GENETICKÝ** POSTUPU (vývinový)
- **DOGMATICKY** POSTUP
- **KOMPARATÍVNY** POSTUP
- **ANALOGICKÝ** POSTUP

Did. metody z hľadiska

FÁZ VYUČOVACIEHO PROCESU

- m. **motivačné**
- m. **expozičné**
- m. **fixačné**
- m. **diagnostické**
- m. **aplikačné**

MODERNÉ METÓDY

▣ **INTERAKTÍVNE** m.

(osobnosť pedagóga je inštrumentom)

- **workshop**: študenti sa správajú neformálne, diskutujú prístupy na zvládnutie konkrétnej situácie,
- **prípadová štúdia** (kazuistika) hlboké poznanie podstaty príbehu, situácie,
- **poster** (plagátová diskusia)

Aktivizujúce metódy

Podporujú samostatnosť a tvorivosť žiakov

1. DISKUSNÉ m. (brainstorming)
2. SITUAČNÉ m.
3. INSCENAČNÉ m.

-
- Veľký vplyv na priebeh vyučovacieho procesu má okrem *metódy* má

OBSAH VZDELÁVANIA